

EESTI PÄEVA- LEHT

ESTNISKI DAGBLADET

Kolmapäeval, 20. jaanuaril 1971

Nr. 5 (3591)

13. aastakäik

Wall Street Journal: BALTI SAATKONNAD Inglismaal sirbi ja VASARA VARJUTUSES

NEW YORK (EPL) — "Wall Street Journal" kaastöölise Felix Kessler jutles saadik A. Torma ja teiste Balti riikide diplomaatiliste esindajatega Londonis. Ta kirjutab — "Härra Torma on üldiselt Eesti saadik Tema Majesteedi valituses juures alates 1934. a. ja esitas oma viituskirjad kuningas Georg V-le." 112 viitusaadiku seas ta on ainuke, kes diplomaadina on esinenud kuningas Georg V ja Edvard VIII, kingiam Palees vastav ametliku, on seletanud, et enne seda diplomaatilise korpusse vastuvõttu härra Torma nimi oli kustutatud küllaltelise nimistiku põhjusel, et "Tema teades Eesti ei ole saatkond Londonis."

Põhjus näib seisnevat selles, et saadik Torma ja teiste Balti riikide diplomaatilised esindajad Londonis on elanud varjusuurmas viimased 30 aastat. Nad omavad diplomaati priviilegeid, kuid Briti valituse ei tunnista neid täiel määral. See kummaline olukord tekkis 1910. a. kui Venemaa vallutas Eesti ja tema naabrid Eestimere kaldal — Lätt ja Loodu. Inglismaa on aksepteerinud poliitilise reaalsed selles ruumis.

Ta tunnistas Vene poliitilise võimu olemasolu Baltikumis, kuid ei tunnista Vene foganisest õigust nende maade valitsemiseks. Vastavalt sellele Balti riigid omavad endiselt

saatkonnad Londonis ja diplomaatilised privilegid saatkondade ametnikele. Olenemist sellest, et ühelgi Balti riigil faktiliselt valitust ei ole, siis Eesti välisministertoomi üle ametliku arvamise kohaselt, ütleksid nadest diplomaatilistest esindajatest ei saa tähta jooksvaid riigiesindajate ülema ametnikke väljapangenev aenemle. Aja jooksul on järele jäänud nendest saatkondades ainult 5 isikut, kellel on oma maa valituse võltitud töötamiseks diplomaatilises koosseisus Londonis.

Härra Torma on viimane täisvõimeline saadik. Lätt ja Loodu omavad veel ainult nooremad ametnikke, kes täidavad diplomaatilise esinduse ülesandeid kui Charge d'affaires. Loodu saatkonnas on järele jäänud ainult üks isik — Vincas Balckas — charge d'affaires. Briti välisministertoomi ei suvatse avaldada oma seisukohta — kas ta jätub oma senise tödepidamislo juurde või valitseb muudab oma seisukohta Loodu okupeerimis-suhetes Ngu-kogude Liidu poolt, kui Loodu saat-

Saadik August Torma ja peakonsul Ernst Särepera (püsti).

saadik Torma ja teiste Balti riikide diplomaatilised esindajad Londonis on elanud varjusuurmas viimased 30 aastat. Nad omavad diplomaati priviilegeid, kuid Briti valituse ei tunnista neid täiel määral. See kummaline olukord tekkis 1910. a. kui Venemaa vallutas Eesti ja tema naabrid Eestimere kaldal — Lätt ja Loodu. Inglismaa on aksepteerinud poliitilise reaalsed selles ruumis.

Härra Torma on viimane täisvõimeline saadik. Lätt ja Loodu omavad veel ainult nooremad ametnikke, kes täidavad diplomaatilise esinduse ülesandeid kui Charge d'affaires. Loodu saatkonnas on järele jäänud ainult üks isik — Vincas Balckas — charge d'affaires. Briti välisministertoomi ei suvatse avaldada oma seisukohta — kas ta jätub oma senise tödepidamislo juurde või valitseb muudab oma seisukohta Loodu okupeerimis-suhetes Ngu-kogude Liidu poolt, kui Loodu saat-

Härra Torma on viimane täisvõimeline saadik. Lätt ja Loodu omavad veel ainult nooremad ametnikke, kes täidavad diplomaatilise esinduse ülesandeid kui Charge d'affaires. Loodu saatkonnas on järele jäänud ainult üks isik — Vincas Balckas — charge d'affaires. Briti välisministertoomi ei suvatse avaldada oma seisukohta — kas ta jätub oma senise tödepidamislo juurde või valitseb muudab oma seisukohta Loodu okupeerimis-suhetes Ngu-kogude Liidu poolt, kui Loodu saat-

Saadik August Torma ja peakonsul Ernst Särepera (püsti).

Folkpartietti töögrupp: VÄHEMUSTELE PARLAMENDID

Folkpartiet rakendas möödunud suvel tööle grupi läpi vähemuse probleemide käsitlemiseks. Töögrupp neil päevil esitatud aruandes arutatakse ka põhimõttelisel rahvuslike vähemuste postitsiooni Rootsi ühiskonnas. Uude mõttekäsitust esitatakse kava uus riigipäeva erikomisjoni loomiseks, kuhu kuuluksid vähemuste endi selt "parlamentid" tuunaks Rootsi Eestlaste Esindus.

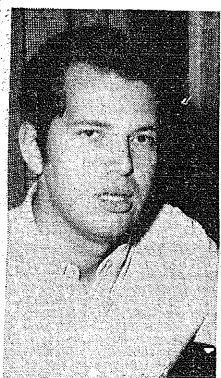
Töögrupi esimeheks oli Folkpartietti juhatuse liige endine riigipäevaliige Elias Jönsson, kes teatavasti on ka riigipäeval esinenud tugevalt vähemusvõrakuks esildistega.

Gruppi kuulus ka terve rida laplaste esindajaid, samuti eestlane Andres Küng, kes hiljuti avaldas raamatu laplastest Rootsis. Andres Küng kuulub ka ise Rootsi Eestlaste Esindusse Liberaalse erakonna saadikuna.

10 000 LAPLAST

Laplaste koguarvu Rootsis hinnatakse 10 000 isikule, kellest aga ainult

naar tuhat tegelevad praeugu põhjapõtrade pidamisega. Ülejäänud töötavad väga mitmesugustel aladel ning alavad hajutatult üle terve Rootsi. Laplaste probleem praeugu ei ole järelikult mitte enam ainult põhjapõtrapidamisest majanduslik ning juuridiinne seisund — kuigi see osa laplastest on põhiliselt tähtsusega nende kultuuri ja rahvusgrupi põisimisel Rootsis. Olukorra parandamiseks tuleb lahendada rida juuridiinisi probleeme ühenduses laplaste õigustega maale ning õigustega esineda oma nõudmistega kohtutes ning saada kahjutasu põisilist laplaste kuulunud piirkondade kasutamisel teiseks otstarbeks.

Andres Küng kuulub Folkpartietti läpi käsimuste töögrupp.

Tesitavasti on laplastel alustanud tsivilisatsioonist Rootsi riigi vastu, kusjuures nende esindajad nüüvavad, et Jäntlandi põhjapõtrapidamist tunnistatakse laplaste erakomandiks. Riik väidab aga formaalsel põhjusel, et laplastel ei ole õigust kohtus oma nõudmistega esineda kohtus laplaste nimel.

Folkpartiet nõuab laplastele õigust ise oma käsimustes esineda, kui vajalik, tuleb sellesse seadust teha.

Folkpartietti programmi juhtivate tähelepanu sarnadustesse laplaste olukorra ning teiste maade põhielanike,

Järg. lhek. 8.

600 tahab lennata a. 1972

13. jaanuariks, mil oli esialgne tähtpäev registreerimiseks 1972 aasta ühiskonnas Toronto ülemalimsele Eesti Püevadele, oli ülesandajaid juba üle 600. Korraldajad arvostasid varasemate kogunemiste majad, et tähtpäevaks registreerub üks kolmandik, kuma ülejäänud hilnevat või lituvad hiljem. Nii võiks arvata, et Kanada-lennust võtab 1972 osa vähemalt 1000 eestlast, kui mitte rohkem.

Seoses massiliste registreerimiste saunmistega viimastel päevadel muutus äkki populaarsimaks varianti Stockholmist Torontoisse ja tagasi, kuma on paregu 140 registreerunud, Stockholm-New York langes teisele kohale koos Stockholm-Niagaraga (tagasi New Yorgist), kus kummalgi versioonil on juba 100 reisijat.

KOALITSIOON Esinduses — esimees JÄÄB ENDISEKS

Rootsi Eestlaste Esinduse möödunud aastal valitud uus esinduskogu astub esmakordselt kokku 23. jaanuaril. Istungijärgul tulevad valimisele Esinduse uued organid ja juhatust. Riigilaplaste ühiskonnas (eelneks Eestlaste Esinduskogu) ja teatavasti Liberaalse Erakond opositsiooni). Mulje eelläbirääkimistest on see, et senine Esinduse juhatuse esimees Leo Karupää valitakse tagasi, kuma tema kandidatuuri toetab enamus, s.o. valimiste suurim erakond Rahvuslik Paremupoolne Rühmitus ja osa Vabadusliitu (kes ametlikult ei ole seisukohta võtnud). On võimalik, et Liberaalne Erakond esitab omapoolse kandidaadi.

Leo Karupää

he kohtade osas kestavad — seal ei ole lõplikke kokkuleppeid täies ulatuses saavutatud.

Esinduskogu esimeheks jääb tõenäoliselt endiselt senine esimees prof. Hans Kauri ja teiseks esimeheks Valter Soo (senine), kuma kolmandal abiesimehe koha tõenäoliselt täidab Paremupoolne Rühmitus — isik ei ole veel seadunud.

Uus Esindus avaistungil

Rootsi Eestlaste Esinduse V-da Esinduskogu avaliksoolek toirub laupäeval, 23. jaan. kell 13.30 (täpsele) Põhjala Nüümmuutse muumides, Flemingstgatan 4, Stockholmis.

Püevakord: 1) Koosoleku avamine, 2) rahendamine, 3) tervitusel, 4) Valimiste Penkomitee aruanne, 5) majandusülevaade, 6) valimised, 7) rühmade ettepanekuid Esinduse töökavaks, 8) komisjonide rahendamisest kütisum, 9) koosoleku algatus.

Pühapäeval, 24. jaan. komisjonide ja rühmade koosolekud.

A. Varmalt mälestused

Enne pühi surund Aleksander Warma mälestustele tinnumist on oodata lähemal ajal.

Käiskirja käsitel kuulduvasti peamiselt tema poliitilist tegevust Soomes oleku ajal ja osalt ka Rootsi perioodi. Selles olekut esitatud rahkesti dokumente. Käiskirja oli lahku alles hiljuti andnud Eesti Kirjanike Kooperatiiv.

TUNNEL läänest BERLINI

Plaan häirimise takistamiseks

LÄÄNE-BERLIN (Meie kaastöölised) — Kui pärast Berliini jagamist neljaks tsooniks võitjate militaar-komandandid kasutasid lahendamata Berliini osas esinevat raskust, märkis N. Liidu esindaja naarsal Sokolovski, et Berliini olu halvavad "tehnilised raskused" saavad kestma seni, kuni Inglismaa, Prantsusmaa ja USA käsitlevad Lääne-Berlini Lääne-Saksamaa osana. Nii kõneles Berliini olukorras marsal Sokolovski kevadel 1967-ta teadis, et Moskva kasutab kõiki "tehnilisi raskusi" poliitiliseks surveks.

Ohe brutalsena "tehnilise raskuse" organisatsioonid. Sõjaliseks lahendamiseks, mis kestis 11 kuud. Selle võimaldada liikumise takistamiseks Lääne-Berlini ja Lääne-Saksamaa vahel.

Ainus võimalus berliinlaste toetamiseks ja varustamiseks oli siis veed õhusid.

Blokaad olid teatavasti läänest, et survet Lääne-Berlinile kasutas Moskva oma poliitilise eesmärgi saavutamiseks. As ka 1968. aastal Hruštšov isegi ultimatum Lääne-Berlini muutmiseks iseseisvaks riigilinnaks, kuid peavad loobuma nii läänestaktsed kui ka liitlased. Kui läänest vastas sellele ultimatumile tavaliselt ja jäi Berliini, andis Hruštšov kogu kogu müüri ehitamiseks läbi Berliini. Seege katkestati töö (Ida-Saksa pöörangu) poolt, läänest ning kindlustati Berliini ja Lääne-Saksamaa vahelise liikumise kaheks nähtavaks pooleks. Kuid müüri vaatamata sõidati n. neljaviimstatuut, mis võimaldas Nõukogude Liidu olukorrale kontrollimise Lääne-Berlini ja osavõtu Berliini Kontrollinõukogu (Kontrolrat) tööst.

Neljaviimstatuut kontrollinõukogu al-Ida-Berlinis n. kontrollil-Ida. Peale Spandau vangimaja (kus viibid ainult ühe vang, Rudolf Hess) ja lennuvälja kindlustati, et siin ei oleks kontrollinõukogu eesmärgid seadnud se kontrollinõukogu peamiselt poliitilist kontrolli.

Maanteedel, raudteel ja veeteedel teostab praegilist kontrolli Ida-Saksamaa, kes võib seal (Moskva Nõukogu) liikumise igal viisil katkestada. Selle vastu ei saa ka läänest-veed. Nad võivad nõuda ainult nende osi kehtivate põhitingimuste täitmisel. Neid põhitingimusi ei oleks lihtsasti vägede viibimise Lääne-Berlini ja Lääne-Berlini sõitamine liitlasi ja Lääne-Berlini sõitamine ühisloos.

Seisuse kahe tingimuse mittetäitumise (või nende tingimuste rikkumise) Nõukogude Liidu poolt võib vallandada tuumasõja. Kuid Lääne-Berlini ühisloosine hoidmine vajab teatavaid aegumid pidavat liikumise ja kaubavahetuse. Selleks aga lepingu-ised võimalused ja õigused puuduvad, sest kui aastal 1954 määrati Berliini suatus, läänest-veed "unustatud" lepingud, mis olid sõltumatuks väljalike liikumisele määramine.

See ongi nüüd põhjus, et ikka ja jälle tekitab "tehnilised raskused" liikluses Lääne-Saksamaa ja Lääne-Berlini vahel.

Ohenduse Lääne-Saksamaa ja Lääne-Berlini vahel võimaldavad praegu veel ainult neli maanteed, viis raudteed, kaks veeteed ja kolm õhu-

Viimane sõjasegust lihtlaste koostöö Berliinis: lihtlaste korpusturiti lihtlastekandine, mida pildid N. Liidu lipu pidulikul toimetaval ameeriklased.

koridori. Viimased on n. linna-teenused, mis toimmati jõuluna abili Hamburgi, Frankfurti ja Wolfrburgi Berliini. Kõik maanteed, raudteed ja veeteed aluvad nii Ida-Saksa kui Nõukogude Liidu kontrolli-Ida. Kõigil, kes ülevaade Lääne- ja Ida-Saksa piiri, tuleb teada, viisid ja loomikuga ning maanteed kasutamise maksu. Nii annab Berliinlikus Ida-Saksamaale astas enam

ku 150 miljoni marka, mis saadakse (vabatahtlana) lääne rahas. Et kindlustada kontrolli ja tasu-Ida kindlustada Lääne-Saksamaal Lääne-Berlini ja ümberpööratud, kavata-kehtida tunnel Helmsiedti Lääne-Berlini, kus asub praegu ka rohke hulk Lääne-Saksa ametustusi ja kus töötab umbes 20 000 läänest-saksa ametnikku. UU

Moskva pingutab

et parandada suhteid Pekingis

BOSTON (VE) — Ühendriikide ajalehes "Christian Science Monitor" korrespondent Moskvas Charlotte Salkowski kirjutab, et N. Liidu ja Hiina vahelkorrad on endiselt püsivad kuigi see väliselt püüdnud varjata ja näidata nagu oleks mülama suurriski-vahelised suhted nõrgenud. Charlotte Salkowski mainib, et venelased teavad suuri pingutusi parandada vahelkorrad saavutamiseks, kuid Hiina ja vahel kor- ja väljapoole lasta väljapoole nagu kõik oleks paramus korras, kuid hiinlased ei taha isalt sellel teinud peatunud kaasa teha, vähemalt mit-tesamasid stiilis.

Lääneriikide diplomaatidele torkas eriti silma hiinlaste terav reaktsioon Poola sõndumise puhul ning samuti in aratanud tulebpool Hiina N. Liidu laevadevuse segakomisjoni töö kohta Pekingist ja Moskva antud informatsioon, mis on erinev ja paiguti isegi vastukäiv.

Nii teatades venelased 19. detsembril, et komisjoni 16-dal istungil saavutati kokkulepe Amari ja teiste jõgede kasutamiseks ning et vastav protokoll kirjutati alla. Hiinlased seavad teatades, et komisjoni ei saavutanud kokkulepet ning alla kirjutati ainult koosoleku vastastiku ülestõstatud tähtsamate küsimuste formuleeringule.

Poola ülestõus kommentaarid ei lähevad mülama riigid üksteise sõltumatuks. Hiina, kes ei neldasid lähenemise ülesõitusele ja selle põhjuste analüüsimeks ettevaatlikult ja kohades, lähevad hiinlased avalikult välja, et Üle-Ida kapijas endid poola ülestõus- mis "revisionistlik" poola võime- vastsu.

Hiina kommunistliku partei häälekandja "Rahva Päevaleht" kirjal- kas avalikult, et seal kus tekib sur- ve, organisatsioonid ka selle surve vastu pann. "Poola ülestõus", kinni- tat "Rahva Päevaleht" vijab N. Liidu kolonialeitliku valitsemis- teise kriitise Ida-Euroopas.

Kuna venelased kardavad kahe riinde kokkupõrget ja ei taha oma jõudusid Euroopas ning Vahemere ruumis märkimisväärselt nõrgenda- da, siis suudab nad peatunud teha kõik, et hiinlastega hästi läbi saada.

Diplomaatilistes ringkondades määratakse, et see oli Kossigini, kes Hiini Pekingi hiinlastega koostööd otsima ning et need olid venela- sed, kes saatsid diplomaatiliste su- hete muutmiseks. Hiina saadik ne Pekingisse kui Hiina saadik jõudis Moskvasse.

Kuid suuremad ja häirivamad proble- leemid kahe riigi vahel on ikka veel hennendamat ning nende jaoks saab tõenäoliselt astuda alles siis kui ve- nelased on valmis tegema suuremaid järeldamisi.

USA protest Venele

"spontanistide" asjas

MOSKVA — USA esitas N. Liidu välisministriõnile ametliku protes- ti, milles taunatakse kallaletuuge ameerika diplomaatidele Moskvas. Esimest seda, kui venelased teatasid, et nende korraldusi ei saavata ga- rantideid Venelema ameerikale jalgeolekult näitama kui USA juudi- di ei lakka atakeerimist vene esindajaid Ameerikas, on Moskvas esi- nenud mitmeid insidende.

Näiteks on KGB poolt väljasaade- tud "spontanistid" ahverdunud USA diplomaate, tekitanud kahjustusi nende autodele jne.

Samal ajal on aga New Yorgis kurnitud ka venelaste 400-st mehest koosneva UNO-delegatsiooni esime- helehteri Arkadi Kugi, et neid jä- litatakse nõuetest mehest koosneva- te gruppide poolt. Sellega seoses on Ameerikas tegutsuva juutide katise- organisatsiooni (Jewish Defence Leagu- e) auulaja, rabl Meri Kahane kelle- le, et novjetti diplomaate kavata- take jätitada igal võimalikul viisil.

— Me tahame saavutada seda, et iga soovjeti-kodaniku üle New Yorgis muutub seigeks nühutuseks, märgib Kahane. Esmärkiga on provotseeri- da USA-Vene vahelisi kriisi nii, et "mõlemad suurvõimad lakaksid ehi- tamast sõprussuhtel üle juutide teha- de".

Jewish Defence League liikmed on neli pilhapäeva järjestikust demon- streerinud venelaste UNO-delegatsio- ni ees New Yorgis ning tauninud Le- ningradis langetatud kohtuotsuseid oletatavate lennukihapenajade vastu. Nagu New Yorgist teatatakse, on

ka vene delegatidele autoid vigasta- tud on muritud tükkideks raadioaia- tenne ja lõigatud katki autokumme. New Yorgi politsei märgib, et me- laevaladused venelaste vastu on mu- digi lubatud, eeldusel, et neid kor- raldatakse tsiviilseisolekul vormes ja korektselt. Seavatu aga muutatakse teravalt hukile demonstreerijate hu- ganitsemist. Korrespondendid Mosk- vas aga teatavad, et sealised meel- avaldused pole mingil viisil spon- taanneid, vaid need on ilma mingi kahtlusega organiseeritud "kõrgemal pool".

Lühiteated

Ameerikast

● Riiklik maksuautis positsias eum kui 75 miljoni ameerikla- sele tahetakse teatavale viisil sol- tusega teatavale tähtsuseks. Mak- susevõim, keda sel aastal on 5 mil- joni rohkem kui eelmisel aastal, saavad teatavale kätte ka veel sel aastal, või see aasta esimestel pü- vadel.

● Ameerika autotööstus valmistas 1970. a. strekide ja majandusest tagasimeku (4000 autot) 6 milj. 538 tuhat autot, mis oli ligi 1 milj. 679 tuhat vähem kui 1969. a. ehi- tatud autode arv ja mudalim vii- mase 10 aasta jooksul.

● Washingtonis lõpetas "taeva- marsallite" esimese kureuse ja van- nesiid ametisse 48 meest, kelle na- mesid ei nimetatud. Ja kes jä- kirjanikel pilandada ei lubatud, kuid andsavad teile lennupäi- jadel ja lennukitel takistama reisi- lennukite rõõmiste, esimesel väi- selt tavalliste reisiid.

● Gallupi traditsioonilisel riigikü- silusel tunnistati 1970. a. populaar- seimaks naisriikideks Itaalia ja Itaalia boveri leht Marie, kes juba teist aastat tuli esimeseks kohale. Teisel kohal oli president Nixonil abika- sa Pat ja kolmandal Israelil pea- ministri Golda Meir.

Rootsi Vabadussõukogu, endine Juunikomitee, on saanud UNO Inimõiguste Komisjoni teatavale uurimiskomisjoni moodustamis- UN raamides, et uurida Poola rahu- tuste ajal toimunud tsiviilkaale tapmist sõjaväe- ja politseivõimade poolt.

Telegrammis ütleb ka muu hul- gas: "Diktatuurpartei juhid kelle võim ei viiene mitte tsiviilkaale- ku, vaid tsiviilkaale tapmist rui- vatist, vaid politseilisi sur- veaparaadid ja nõukogude tankide ja jalaväeüksuste kaitses, on osu- nud võimetuks taluma looma ni- midusliku tsiviilkaale tapmist elanik- tingimusi. Kui inimesed, kellel on võetud võimalus vabade valitsemis- ta ja vaba sõnnõuiga seie ma- rata oma saatus, protestevad ja oie avalikult vastu hukavade, siis rakendab totalitaarne politseiüle- kogu oma brutalsust sõjakitsi jõ- du. Tseensuuriga ja väikseima püüavald diktatuuride järgid varia- ta kütke saad, mis on toimunud. Nagu Berliinis 1953. ja Ungaris 1956. Tšehhoslovakkias 1968 ni nüüd ka Poolas 1970 rahulolematu käi- rihi nende rahvaste juures, kes mii- te ei taha tahtel on saanud kommu- nistliku süsteemi surve ja orjuse alla. Rootsi Vabadussõukogu pro- testeerib Moskva poolt teostatud poliitilise kommunistlike juhtide poolt rahva vastu teostatud terrori vastu ja piirid vabade Euroopa riikide valitsemis- ja avaliku arvame- se, et need näitaksid vabadust ja demokraatiat ihesatud Euroopa rahvastele ja riikidele, samuti et LRO poolt deklaratsioonid inimõig- sed oleks kohandatud kõigile Eu- roopa rahvastele".

Poola-Rootsi sõprussuhting ja Rootsi Vabadussõukogu korraldusel

toimub veebruaril algul Stockholmis informatsioonikoosolek, kus rea- ferentide poolt esitatakse ülevaadet praegusest olukorrast Poolas.

"Betooni kuninganna"

Tallinnas ilmuvast ajalehes "Noor- te Hääl" meenutati möne aja eest kõrgemate õppeasutuste üli- õpilaste tööpärust Ida-Siberis. Ja- kaulatus toimunud suures ehi- tustel võitnud osa ka "Arvakes grupp" eestlililasi. Kui suur see Eestist Ida-Siberisse saadetud "arvakes grupp" tegelikult oli, jä- tab ajaleht märkimata. Üldse olud "üksmeeste" reaalsete ehitustel- del aga 1920 noori — 23 kriisi- õppeasutusse kasvandikud.

Nagu ajalehe pikemaast kirjutist nähtub, on Eestist saadetud üliõpi- lased töötanud invaliidide kodu ehi- tamisel väljapoolest edukusega, sa- nuvatel üliõpilastel üliõpilaste-tä- tajate hulgas teise koha mitmesug- se aukirjade ja teenuste nõi.

Kirjeldades lühemalt eestlaste osa Jakutskis, märkis ajaleht: "Tuli teha kõige erinevamaid töid: laduda müü- ri, betoonerida, olla pusepp, kroh- vija jne. Suurepäraseid tulid krohvi- misega toime Eva Lepa brigadi tü- lümbased. Aina Taly oli noormehe- te sõnades jätti kõlme betooni- kunganna, tõnnatuse ja dissipli- neerituse eeskujul old Reiki Loi- gon, Viktor Bolotnikov jt."

Teist üliõpilaste töötütmustest ja meeldivõistlust Tallinnas ja ajaleht järelelase seloomustava kokkuvõte: "Raske oli neil ka, eriti 35-kraadi- se kuumuse päevad il, kui kind- lalt püüsi suurt kollaste säikele eest, aga oli vaja betoonerida..."

Kreml kutsub

Baikali. äärde

läänestaksid

BONN (VES) — Baikal järvi on nüüd üks turismikohtadeks läänest-aksustele. Sellele piirkonnale te- hakse reidamisi ajakirjades ja reisi- shoosidudele kaudu. Sõit Baikali järvele (ligi 600 km) maksab ilbi 130 dollari.

Baikali kohtu märgitakse, et järve- vest on väga läbiuustet (kuul 40 m sügavust). Siia voolab sügis 320 jõge ja üksikna viia. Järvi on 400 km pikk ja 80 km lai, suurim sügavus 400 m. Järve ääres 100 sorti vühte ja kuni 3-tilioonsid forelle. Kliima on karm, kuid sõndamehaga paranevad siin. Huvitavaid kalmel ei ole, siin sellel piirkonnale ja paljaste- vast. Ümbereliskivoo on tubasid kor- raldada saastakaste õnnikojakult, kus- juures ruumi, eine ja tee eest tule maksta 48-94 marka (ka 10-20 dol- laris) päevas. "Baikali eridekatside- se" leib, või, kurgid ja hapu- koor"

Kreekas

amnestia

ATEEN — Kreeka peaminister George Papadopoulos mainis kree- ka rahvale televisioonil peetud kõ- nes, et järelepele astas esimese pü- keste kestel vabastatakse kõik poliit- lised vangid kui Kreekas suude- take sõltatada kodu ja rahu.

Peaminister väitis siiski, et Kree- ka ei saa järelepele astas jõukult üle minna demokraatlikule süsteemile ning sõjaväeüksusid jäib kogu 1971. aasta jooksul kehtima.

Vestlus L. Leetmaaga: KUI KONTSEERT ON KÜPSEMAS

Seisab taas ukse ees Stockholm Eesti meeskoori talvine kontsert, mis juba on saanud traditsiooniks Rootsi-Eesti muusikaelus. Tänavu toimub pühapäeval 31. jaanuari algusega kl. 16 Stockholm kontsertkoosseis suures saalis — seega muusika ja viimase korda selles laulu- ja muusikaeluses. Suvel 1971 algab uuesti kontsertkoosseisude vendade kaja kotuses miljonis. Suvel 1971 algab uuesti kontsertkoosseisude vendade kaja kotuses miljonis. Suvel 1971 algab uuesti kontsertkoosseisude vendade kaja kotuses miljonis.

"Jah, see on keeruline protseduur. On väga palju põhinõudeid, millele järgi peab kõlama. Tõenäoliselt arvestada selle lühikese harjutusajaga, mis meil uute laulude õppimiseks enne igat kontserti tegelikult on. Peab arvestama muudigi ka koori taseme ja võimega, samuti ka publiku maitsega. Seeõhtu ei ole meie kava ka kunagi täiesti uus, ka sisendid uute laulude kõrval alati ka laule meie laulukirjast "raudvarast". Erinevate arvustuste, märkete ning mõtete ühendamisest tekitab kooris ka viie-kunni kuue-liikmelise nauti-ka-toimikond. Ühisel nõul tuleb kava alati parem välja."

"Mis teelonustab praegu ettevalmistusel olevat kava?"

"See kõik on meil kavas üks kolmandik uusi laule. Aga ka vanemad laulud on valitud niisugused, mida just väga tihti ei laulda — muudigi koori "r uduvaredega" nagu Siinmi "Mulgimaale", Võrgu "Meeste laul" jne.

Uuest lauludest on meil näiteks kavas Villem Kapi "Kalevipoja võit".

Käbi Laretei MALMÖ

MALMÖ (EPL) — Malmö sümfooniaorkester alustas oma kevadhoonega kontsertide, mida juhatab Elyakum Shapira. Esitajad Franceschini, Nyström ja Schumann helid. Klaviersolistiks oli esitajast Käbi Laretei.

* Kirjanik Karl Ast-Rumor viib praegu koos abikaasa Lelliaga Guyanas Mehhikos talvisel puhkusele.

* Ilmur Mikiver, kes töötas ühes New Yorgi börsimaakleri firmas, on pikemaajaks ajaks komandeeritud Minnepoolisse tööstussala uurimiseks. Ta kavatses elapsid jälgi järgida elama Minnepoolisse ja viib sinna üle ka perekonna.

* Philadelphias toimunud filosoofide seltsi konverentsist võttis osa prof. Dr. Vootele Vaska.

V. Kapp oli tuntud heliloojana, kes kirjutas laule, mis läksid publikul otseselt südamesse. Tõenäoliselt oleme varem laulnud näiteks võimast ballaadist "Põhjarannikult", kus solistik oli Harald Luterus.

Kalevipoja sinetel laulame veel ühe uue lauluna Enn Võrgu laulu "Kalevipoeg, kange mees...". Tekst kirjutas hugo, kus Kalevipoeg enesetähtsaks valmistada hõbedase laeva nimega "Lennuk". Palmgreni "Mäevalmude laulude" jätkame oma kommet, et igal kontserdil kavas oleks mõningi Soome laul.

Laululiseid ei ole "Mäevalmude laul" sugugi kerge juba oma kiire tempo tõttu. Koorile on see laul siiski väga meeldiv juba oma tugeva draamatüübiga. Laul kirjeldab kuldise mehe, "Yana-kurja" süüdist, õigust siiguvuses, kaljuse mie all, kuid lõõtsutades seipsetevad kuldse immonkonnale hukatusel, ise jõhkralt naerdes.

Laulame ka rootslase Hugo Alfvén'i laulu "Rostagavärn" (roslageni kevad). Rootsi-eestlastes mäletavad kindlasti, et see aupalikku vanameistri laul kolmeist-nelikest aastat tagasi tõi ka Rootsi suureks lõbulauliks ("Johannsen, ka see on äärmiselt..."). Kuna Alfvénit ei ole selle laulu klaveri-saadet, siis on meeskoor tellinud klaveri-saadet Eduard Tobinilt. Laulame veel m.h. Jean Koba laulu "Vihmasabin". Kõha on Eestis juba tuntud ja tunnustatud helilooja. Temal ei ole meie aga enne ühtki laulu laulnud.

Ka "Vihmasabin" on vaheid ja kiitlaid raske laul — nagu "Mäevalmude laul". Tekst on loodus- ja elu- ja ajaks normandide epphi. Ainetliku süü on lühidalt järgmine. Kuninglikud vanemad nägid unes, et nende tütar on vaenlaste vendade Don Manuelli ja Don Cesari surma, kui ka armastuse ühendavaks põhjuseks. See tume enustus valmistab palju muret ja arusaamatust. Kord nägiti vendade leppimine teoks saamas. Mõlemad vennad tahid emale esitada oma pruuti ja ema omakorda surmuse peetud ole. Cesar nõuab oma pruuti venna süüloole, täpse venna. Enna seletus, et see ongi te-

V.N.

Lembit Leetmaa juhtimas meeskoori proovi.

Richard Koolmeister: MESSIINA PRUIT

Messina on katastroofide linn. Maaväriseisest aastatel 1701, 1706, 1783, 1894 ja 1908 nüüdsid saduhooneid inimhoivred ning muutsid linna varemeiks. Katkud a. 1743 ja 1854 kustutasid kümmed tuhanded elusid. Veeputused a. 1823 ja 1908 tegid oma töö. Korduvad sõjad, viimane a. 1913 hukkas ja purustas onakorda. Ja lõpuks 1971.a. tornado hävitus.

Pajud on kurjatunud Messinast. Homerost ja Schilleri on vahet kõige paremini tabanud Messina dramaatilist pinget. Schilleri (1789–1805) drama Messina pruut ja ballaad Traur tohiks eristat huvi pakkuva Goethe reiskirjelduste ja Homerose Skylla ja Charybdis 100 tunst.

Schilleri tõde lavastamise vastu eristat huvi Eestis tuntud Voldegar Mettus, kes oma mälestuste raamatust (Ainus paradisi, 1967) muuseas ütlev: "Klassikud olen ma meeleldi lavastanud — Schillerit, Grillparzerit, Ibsenit ja teist." Ja nii kahtlasi a. 1927 Tallinnas ette Tartu Vene muuse näitlejate poolt Schilleri värsdraama "Messina pruut ehk vaenulised vennad".

Schiller kirjutas oma Messina pruudi a. 1803. Sünnuuse kohaselt Messina ja ajaks normandide epphi. Ainetliku süü on lühidalt järgmine. Kuninglikud vanemad nägid unes, et nende tütar on vaenlaste vendade Don Manuelli ja Don Cesari surma, kui ka armastuse ühendavaks põhjuseks. See tume enustus valmistab palju muret ja arusaamatust. Kord nägiti vendade leppimine teoks saamas. Mõlemad vennad tahid emale esitada oma pruuti ja ema omakorda surmuse peetud ole. Cesar nõuab oma pruuti venna süüloole, täpse venna. Enna seletus, et see ongi te-

ma äde, viib Cesari enesetapmisele. Koor lõpetab drama sõnadega: "Ei ei ole väärtust kõrgem, küll aga on süü tõekohustus suurim."

Schilleri drama etteandmine Tallinnas Vene muuse teatri poolt on leidnud head hinnanguid Artur Adsoni Teatriasutuse (1958). "Siis võib juba rõõmestada ainetliku klassikalise teose värsidise kõlatsust ja rütmilist esitamisest, mis seni ei olnud öid kunagi eestlaste teatri vooruseks, sest tema keele arvatud. Selle drama mõjuväärtus on Messina värsina ja ka kabe puja märgust. On need head on, siis on ka teose pildulikkus ja saatuslikkuse aatomeid püüdnud."

Ja need nüüdsid täidet Vene muuse poolt. Värsina oas esimese Liina Reiman meisterlikult oma üllasnoormenale kuu, kaalutud seismid, selge lausungu, aavuse ja ühtlasi tundelise nio ning sügava inimlikkusega. Paifis, et näitlejana on jälle edenenud. — Poegadena figureerid Ed. Türk ja Tulus Põder, esineva vanemana, teine nooremna. Korduvat leiab Adsoni poolt esitatuks Liina Reiman "Otsingu miltumärjari graniti raiutuna tema kunstist mõõduvad vaimeselne etema loodud surukujud: Ena Messina pruud..."

Schilleri Messina pruut on viimnu minu mälestus Messina dramaatilisele ajaloole. Asutamisel (730 e.Kr.) oli linna nimeks Zankle s.t. sirp, mis oli tõstetud sirbukujulised rannajooned. Umbes a. 500 e.Kr. vallutas Reggion Anaxilas linna ja ristis seda ümber oma kodukoha järgi Messinaks. Siis tuli siirukustlased, kuid Messina palgasõdurid, kes on tuntud mamerilinde s.t. Marsi poegade nime all. Tulid jälle katastroofid, siis roomlaste bütsantslased, araablastel (831–1061), normandide, tiisidijad, hispaanlastel ja paljud teised.

Väga palju tuntud suurust on Messina silest oma mimesid jäädvustanud. Olgu toodud ainult mõned. Richard Lövistida (1190–1191), saksa-roomsa keiser Heinrich VI 1165–1197, kelle Messina pruut, Constantia, oli ühtlasi kogu Siitilia päria. Keiser aga ei talunud teatist sõjake ja suri düsenteeria tagajärjel Messinas a. 1197. Suure toredusega seel seal ka vastu keiser Karl V (1550), kelle riigi püüdisse kuuks ka Siitilia ja kelle valituse ajal toimus Lutheri reformatsioon. Siitilia jälle silest silest puutumata. Nimeleatist väärir eriti Garibaldi, kes a. 1860 vallutas kogu Siitilia. Ainult Messina tugeva kindluse vallutamise kätt tal üle jõe, Messina ei ole teda unustanud ja Itaalia samuti mitte. Kujud, tänavad, Via Garibaldi, ja muudigi ka kirikud, (viimane a. 1970) on ainult väikeste näitena.

Kõige nende sündmuste — maaväriseisest, veeputustest, sõdade ja isiklike dramaadide plats, Messina linn, oma anti-seismilise seaduse, te ehituste ja vanade restaureerimise, zega äratat huvi ja imetust. Antiseismiline eeskiri nieh ette, et eramajade kõrgus ei tohi ületada 12 m (tuhandid seega kolmekordse maja) ning tänavate laius peab olema 12 kuni 30 meetrit.

Aga katastroofid on ununenud ja eeskirjad samuti. Tänavad on läinud kitsamaks ja kõrgemadki on üleskerkinud. Aga ei pundu ka mitte aruast ja kinnipidamist määrustest. Eristat huvi pakub restaureeritud ehitistud nagu näiteks Toomkirik mis on rajatud Roger II (1130) ajal ja mille õnnistamine toimus Heinrich VI ajal a. 1197. Kirik on korduvat hävinud, viimati 1908 ja 1943, kuid silest on siinilnud vana portaal ja moosid. Suurepärane on ka S. Annunziata del Gattolani kirik 12. sajandist. Ka see on restaureeritud. Vaatamisväärtne on maailma suurim astronoomiline kell a. 1533, Orione-kävi (esialgu a. 1547) ja Fontana del Nettuno (1537). Viimase originaal kujud (Neptun ja Skylla) asuvad muuseumis (Museo Nazionale). Muuseum on eriti vaatamisväärtne.

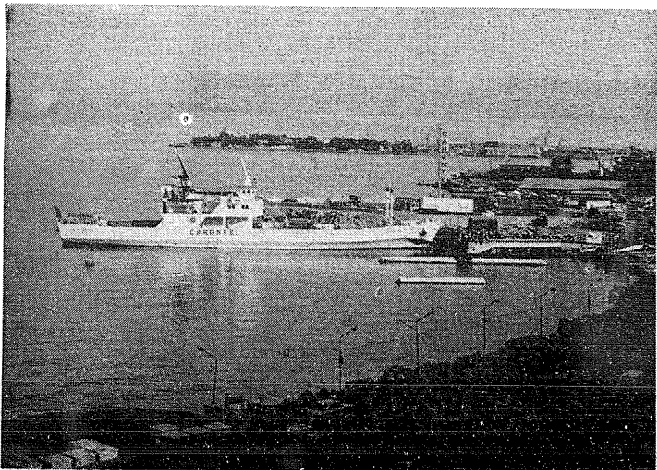
Varemetest ja barakkidest ei ole puudu. Vahel on tunne, et ka siin on abiks Goethe, kes a. 1787 nägi Messinast pärast 1783. aasta maaväriseist. Kohutavama katastroof oli silest a. 1908, mil veevood täidis kümne meetri kõrguse, 91 prota ehitustest hävis ja 84 tuhat inimest sai surma.

Varemetest hotelli rüüdis Messina labele, kus peale väga elava paevälikkuse oli kõik mi valine ja idülliline, oli sildades teelusnused mõtet. Messina, katastroofide linn, on olegu Homerose Skylla ja Charybdis vahel. Schilleri Messina pruudi drama ja "Kurki-legend suurendav veelgi seda tunnet. Skylla ja Charybdis, mis asuvad Messina lahe suudmes, jäid minu reisikavast silest välja.

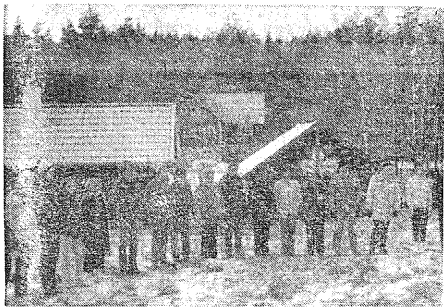
Votele Org TORONTOS

TORONTO (EPL) — Tuntud eestlilaste Votele Org, kes töötavad Stockholm Postimusemis ja on välja annud eestlilaste postmarkide kaatoloog-kirjandust, viibid asustavalt Toronto's olles kiitlaseks sealsele Eesti filatelistide klubile.

Ta vestles kroovilbimisel filatelist. Koosviibimisel viibis ka klubi vanima liige V. Oving. Kes on alal Tallinnas kuuks kogu V. Orgiga samase filatelistide ühinguks.

Vaade Messina labele. (Autori-foto).

Koitjärvel toimunud rajurite tatilaagrist "Kariha" osavõtjad laagri avamisel.

Maailmalaager 1972

Viies maailmalaager toimub skautluse 60-ndal juubelil aastal, nagu teatad, Kanadas Koitjärvel, umbes 300 km Torontost loode poole. Eelkõiki koostati eesti skautliku nootimaleva osavõtjate ja esindusgrupi organisatsiooniks on käimas. Altpoolt mõningaid andmeid nendele, kes on huvitatud järjekordest Lendü Läände kassa tegema.

REIS

Reis maailmalaagrisse toimub seoses Lend Läände III 1972. Reisi võimalused ja määrused võib leida väljasaadetud brošüürist. Esindusüksuste liikmetele on ettenähtud alternatiiv nr 4-6.

STENDIUMID

Kõikidele laagrist osavõtjatele, kes nimetati lenualternatiivse kasutavate, on võimalik saada Malevart krj 100,- suurune stendium. Eesti saamine eelab enesestõlmetavalt korraldiku ülevahtidamist nii reisi ajal kui laagris, ning stendiumid maksatakse välja alles pärast kojujõudmist Rootsi.

ESINDUSKÜSUSE KUULMISE NÕUDED

Esindusüksuseks võivad kuuluda maleva liikmed, kes on sündinud 1964 aastal või varem. Need maleva liikmed, kes on sündinud 1958 või varem võivad reisi etteviitva iseseisvaid esindusüksuse koosseisus, noortelisel alga noetav, et nad reisivat koos vanemaga. Esindusüksuse liikmed peavad 1971-1972 aasta jookul

Rajurite tatilaager Koitjärvel

Nagu varem teatati, toimus ka linnud aastavahetusel Koitjärvel rajurite tatilaager "Kariha". Registreerimist oli algusest saadik laagri alguseks oli osavõtjate arv rekordiliseks: 63 isikut, kusjuures kokkuvõtteid oli peaarv kõikidest Rootsi osadest.

Laager algas juhtkonnalt eelkõige 29. detsembril, kuna osavõtjad hakkasid kohale saabuma järjekorrel päeval. Esimesel õhtul toimus tutvumiseplüüd kohvikus, mis laagri ajal kandis nime "Club Caries".

Seepärast alustati organiseeritud tööga. Laager oli jagatud gruppidesse, kusjuures need omakorda käisid kõrgtoimikonnas, tehes kordamööda iseenestele ja teistele sõnu. Laagri avamine oli vana-austajatele k12, mil laagri juhid ütlesid tere tulemast ja tutvustasid juhtkonda. Selgitati korraegeldid ja Koitjärve esimese Peeter Karro tervitust osavõtjaid.

Toimusid maauitkunnagud, korraldati saun ja vana-austajate üht toimus vana aasta ärasnimist pidi "Club Caries", kua tantsumusiika eest hoolitses hellindilistat. Enne kesk-ööd jagati valikult kirkumisele, kus uus aasta süsse helistati. Lõideti ette lülituseid, mis peale pidu jätkus kuni hommikuni tühjendini.

Järgmistel päevadel kuni 5. jaanuarini jätkus tegevus matkade, küsimustest, võistluste ja muude aktiivsetega. Lõpupeal anti üle laagri sümbol, suur alumiiniumkari-kas, Koitjärve esimehele Peeter Karole.

Rajuritele paistis laagri väga meeldivat ja oli oma huvitava ja tiheda programmi tõttu suureks elamusel. On kindel, et traditsiooni jätkatakse ka tulevikus.

ATTI

BORÄSI "PÄRNU" TÄHISTAS JÕULE

Osa "mahlalausa". Vasakult: seljaga Reet Kotkas, Leida Helberg, pool-varjatult Merike Varma, Ann Varma, Leena Kotkas, Marita Põllu, Epp Laas, Helle Põllu, Andres Laas ja Mari Laas. (Fotod: Alar Pihel)

Boräsi juhatali lüasjed jõulud sisse juba laupäeval, 13. detsembril, mil umbes kolmekümne noort ja lüuk lütevamenad ning noortesõpru kogunes KFUM Sjöbo ruumidesse traditsiooniliseks jõulukoosviimiseks.

Peale lühikest avaruluu noorte poole võitis nina hundujutit Ellen Kõster. Lühike sõnavõtt oli sinakas ja optimistlik ning lõppes ühislauluga "Hoi, Jumao, Eesti!", mille viitel Alar Meemutit, Epp Laas ja Christin Pihberg kandis ässe eesti tüü ja põhjapöadega nad taratirdele tül. Algas päeva, ja kogu aasta, pidulikum osa: lubaduse andmisel helleks Leena Kotkas, Ann Varma ja Merike Varma, hundud Martin Haljasme ja Andres Laas; tõotuse andmisel gaidid Leida Helberg ja Reet Kotkas ning skaut Jaan Laas.

Sümboliseelt üsaldati värskete

kaelaratil-kandjate kätte lüud, millele igalüks osale küünla süütas, valgustamaks edaspidi skautlikku teed ja soojendamaks sõprust eesti noorte ülesandamis perses.

Lõpikona "noortekoor" laulis hoogsalt ja lõbusalt soome viisi eestikeelse jõululaulu-säinadega. Jõululõud kodumaa, paguluses ja igalüks sõidame rääkis noortele Vello Laas ja lõpetas oma huvitava ja südamliku kõne ühislauluga "Püha 66". Alar Meemutit esitas üheksa laulu, millest viimane Varma deklameeris. Seejärel esitas Alingsäsi elavalt "pärnakad" toreda jõululaulu. Näidensis esineva jõuluvana kotis oli kinkie nui kileküll, et jätaks kõigile noortele poolistele ja paljudele vanadele. Kinkide eest "tasulisi" esitati palju tõeliseid kua ka lõbusaid saime ja mõned laulud.

Kui kõik õid kohvilaudades istunud, tuli ka Lausisa, Epp Laas, lauluga ja kättalusega, kogu oma saastkonnaga: näiliselt Helle Põllu, tähepõid Martin Haljasme ja Andres Laas ning suure luterlaga pikapikk Mari Laas.

Rikkalikku kohvilaua eest olid hoolitsemad lastevanemad, eestlased Ruth Laas, abiliselt Aino Haljasme ja Julia Põllu. Maret Kõrreks korraldas noortele lõbusad ringmänge "hundu-sõda" ja kui kõigile sai selgeks "Ühenduse" maailmalagrisse kassatööd "Tinna", mindi sellega kohvilaudades istuva publiku ette. Lõbus oli esineja ja publikul.

Koosviimiseaunu olid välja pandud ka mõõdukad tegevussuuna välised tehtud viisistööd ja kättalused ning viimasel maleva AK-i hulgaliselt kasutatavd aahind, nende hulgas kolm suurt rändahindu: skautide kuu ka gaidide 1969/70 parima lüpnoma rändahind ja sõltuvava lise kirivõistluse rändahind. Vanemad ja küllalised lüesid selgitavd tekte, imetised tordaid töid ja kiit-sid talusid noori.

Agarad noored alisid täht "kohvikas" looste müümisega ja ostjast polnud puudu. Lõpikud palub avaldada südamlikult tänu võitute antelajale eestlase hõira Karl Kaisi-ka, looste omandajale ja kõigile kes noori oma külastusega meeles pidasid.

ST

Göteborgis, Boräsi kuu ka muu-taluvad anda oma parima, et kava nina olema müümiselise ja huvita-Sellest saab tõeline eesti pidu eest-lase kava.

Eesti Skautliidu Keskbüroo uuest aastast Torontosse

Eesti Skautmasterite Kogu USA Kondise juhatus, kellele anti ülesandeks novembril 1970 läbi viia Eesti Skautide Liidu Keskbüroo valimised, on nüüd valimiste tulmusel avaldamad. Vastavalt sellele on eesti skauti Sonine Keskbüroo, milline tegutses skm Herbert Hübelsoni juhitusel Ühendriikides viimased kuu aastat, lõpetab tegevuse ning annab asjaajamise üle uuele Keskbüroole jaanuari kuupäeval.

Uueks peasekretäriks on valitud skm. Gunnar Mitt ning liikmeteks skm. Jaan Lepi (peasekretäri ase-tähta), skm. Valter Pihl (sekrete-är), skm. Leo Puuri (välisekre-är), skm. Eino Kuris (majandusjuht) ja skm. Lembit E. Pihlberg (õppeala juht).

Nimetatud skautid juhid on kõik aastatõpikute kogemustega skauti-kus tegevuses, olles olnud eesti skautluses juhtimisel tegevad nii iseseisvas Eestis kui ka pärast kodu-maa põgenemist Saksaama, Root-sia, Inglismaa ja Kanadas viimas-ses Eesti Skautide Maleva Kanadas staabis, skautmasterite koonidess ja meie skautlike suuriürituste korralda-misel.

Uue esialgselised Keskbüroo tegevuskava on praegu koostamisel-gavakassa esindajate Esindajate Kogule

linnataimise märtsis toimuvai kirikokolekul.

Kuna eesti skautluse pühitseb 1972. aastal oma 60. juubelit, siis on selle tähistamine uue Keskbüroo tegevus-kava üks olulisemaid punkte.

Tenavasti toimus nel aastal ühtlasi ka eesti skautliku nooruse järjekor-dele ülemaailmase suurlaager Kanadas, mille ootusel ettevalmistamisel on vast-tavateks juhtideks Eesti Skautide Maleva Kanadas staabi liikmed, kuid ka äsjaavalitud Keskbüroo peab kaht-lamatult andma oma panuse juubeli-väliseks tähistamiseks. Võib ole-da, et uue Keskbüroo liikmete vähi-lase side ning kooostöö kujuneh ette tähedaks juba sellisepärast, et es-makordsest Eesti Skautide Liidu äs-saloss on kõikide Keskbüroo liikmete elukohad samas linnas, mis kindlasti tühbustab nüüdpeamiste korralda-mist ja ürituste läbiviitmist.

METSAKODU aastavahetusel

Olü suurks tähtsuseks kui terve Metsakodu juhatus peagu torves koosseisus annul paar päeva enne jõulujüht kogunes juhatusse esimese korrisele aastast viimast koosolekut. Aaga enne ametliku algust kasutati järjekordest 50-aastase sünnipäevapöase Oskar Si-droni austamiseks ja kingituse ülesandamiseks. Kuulati ära eelmise aasta aruanneid ja tehti sihtie tulevikku. Harukordselt üksmeelsele koos-olek võitis vastu hulga positiivseid otsusi ja vabal isina julgelt tule-vikku.

2. jaanuaril kogunes Metsakodusse umbes 20-liikmeline eestlase pere-est vana traditsiooni kohaselt süüdata künnel ealval jõulukoost, laulda vana jõululaule ning tunda end ühi-se perena. Seejärel esitaskajalupulul viimase võimalikuks os Madis Gering, jõulujutust rääkis Ao Vake ning sis-mind Suurtaevase kohvilauda. Laegi jõuluvana jõudis kohale, jagades las-tele maiustuskotte ja vanematele igale perekonnale Metsakodu tegevus-kalendri.

Eest skautidjuhtide Kogu Rootsis kutsus ülesse kõiki asjahuvitatuid oma ümra Metsakodusse küsitatava kallatormi kavandamise viistustele:

Kellatormi saaduknna on ette nähtud Kirikumägi. Materjal – impreg-neeritud palgid või muu pummal-erjal. Alus betoonist. Siht peole olema lihtne ja Metsakodu loodusele sobiv. Parima kavandi esitajale nädal tasu-ta pühikut Metsakodule!

Tööd saata hiljemalt 31. märtsiks, mürgisnasa all Skautidjuhtide Kogu juhatusele aadressil: Ilmar Loarand, Trinnööje. 16 B, 3210 Falköping.

Metsakodu kirik vajab kallatormi.

Leicesteris, Inglismaal suri 3. jaanuaril Helene Toifrik, sünd. 3. nov. 1898 Kärles.
Torontos suri 27. detsembril Johanna E. Isola.

Stockholmis suri 5. jaanuaril Efride Kallas, sünd. 2. märtsil 1885.
Montrealis suri 22. detsembril Aida Kopvillem, sünd. 27. okt. 1884 Tallinn.

Igavikku jõudnud kaasaolajad

Jaan Prees'i

mälestavad vaikselt leinas

M. SARAFUU abik.
L. TEIN perek.
J. AASPERE perek.
M. SOO
H. PALK perek.
M. GERING lastega
M. SIMRE abik.
A. TAMM
A. TALVAR abik.
A. KURVET abik.
E. ERILANE perek.
E. PETERSON abik.
V. OTS perek.
K. PAHLA abik.
H. OODIK perek.
H. AAMISEPP perek.
H. ILVES abik.
V. MANDRE perek.
J. REINDELGAS perek.
L. BACHMAN abik.
H. PAIM abik.

H. KANN perek.
P. TARK abik.
I. KOIV
J. LOOSME abik.
J. BACHMAN abik.
M. LUKK perek.
O. VANAASU perek.
H. KUNINGAS perek.
A. PIKKAT abik.
A. VAIGUR perek.
V. KORTHMAN
K. VAHER abik.
M. VILASTE perek.
L. VOOGAND
M. SIREFUU perek.
S. JOASAARE perek.
P. SAIMRE
A. LOOSME perek.
E. LEINER
V. SERGO perek.

Täht sütti haura üle
Lill kaeva kalmule
Muld vaikselt sügav süle
Sind võitis varjule.

Tulihingelist isamaalast

Arnold Reindorf'i

mälestavad kurbuses

A. TALVAR abik.
J. AASPERE perek.
L. TEIN perek.
M. SOO
H. PALK perek.
A. VALJA perek.
M. GERING lastega
M. SARAFUU abik.
H. SIMRE abik.
A. PREES perek.
A. TAMM
H. KANN perek.
A. KURVET abik.
E. ERILANE perek.
E. PETERSON abik.
V. OTS perek.
H. OODIK perek.
H. AAMISEPP perek.
H. ILVES abik.
E. ARRO
N. MANDRE perek.
J. REINDELGAS perek.
P. TARK abik.
J. LOOSME abik.
K. PAHLA abik.

J. BACHMAN abik.
M. PALADE perek.
M. LUKK perek.
O. VANAASU perek.
J. KAASIK perek.
H. ERENDI perek.
A. LOOSME perek.
H. PAIM abik.
H. KUNINGAS perek.
A. PIKKAT abik.
A. VAIGUR perek.
H. VAINI perek.
V. KORTHMAN
K. HUIK
M. VILASTE perek.
M. SIREFUU perek.
S. JOASAARE perek.
V. SERGO perek.
P. SAIMRE
K. VAHER abik.
A. LIIVO perek.
J. KOOR abik.
E. LEINER
I. KOIV

Kui elusügis jõudnud ju ühtle
ja valukormast vaba Sa läksid puhkama.

Aleksander Varma maeti

Laupäeval 16. jaanuaril kell 12.00 maeti Stockholmis Jakobil kirikus Eesti Rahvusnõukogu esimese ja teise Eesti Vabariigi sündik Helsingi minister Aleksander Varma peapiiskop Johannes Oskar Lauri poolt. Lahkunut oli suutna tulnud täiskirik leinajaid, nende hulgas neude paljude organisatsioonide liikmeid mis lahkunut oli aktiivselt tugev, samuti rootsi ja teiste maade esindajaid.

Peale peapiiskopi olid matustetali-
tuses kaastugevad abipraost Konrad

Veen ja Eesti Apostoliku Oiguseus Kiriku poolt ülempeester Martin Juhkam. Vürrikat tunniajalist tere-
mooniat, millest lahkunut soovil puu-
dunud järeleühend, kaunistatud muu-
sikalises osas mitme solisti esine-
sed. Rootsi noorema põlve operi-
lauluja, bariton Björn Asker laulis
Fran Schuberti "Die Altmacht" ning
Alfred Pinkuse ja Harri Kiiski sa-
tel Cesar Frankipianis Angelicus".
Viulilukunstnik Pinkuse esitas J. S.
Bachi "Adagio" E-duur viulilukon-
sordist ja Stockholm Eesti Meeskoor
laulis matustetaliituse viimases osas
August Topmani "Requiem Aeternum
Altari ette asetatud kirist oli kaet-
tud sinimusta-valge liigiga, millel
valendas suur kiimp tulnivalgeid tul-
pe lese Marta Varma viimase terti-
tusena.

Kuna kadunu soovil oli palutud
teema mälestust austada lilledes as-
nel teetugeva Eesti Abile, oli kir-
tu ees erandina vaid viis aedliku
lilletervitus ja üks pärg sügavalt
Shveitsist.

Läti rahvusväärses, valgepuna-
te neigpötte ja sunniviiril lülitada
pärjad olid suabunud Läti Vabariigi
Läine-Saksamaal esindaja minister R.
Liepinshi ning Rootsis asija minister J.
Tepfersi poolt, Soomes valgete nel-
kide ja siniste lüritega pärg minister
Tauno Jalandit ja tema abikaasat
Tullikkilt, Eesti Rahvusnõukogu si-
ni-musta-valge lülitada ja Rootsi
Folkpartietis Kõrgorganisatsiooni val-
gete lülitade roosipärg, millel kuld-

burjas seisid "Tack för god liberal
insats" ("Tänu hea liberaalse panu-
se eest"). Rootsi leinajate hulgas si-
nas kirikus ka vana truu eestl-
sõja sõdur Sven Danielsson professor
Birger Nermani ja prantsuse refer-
meeritud kiriku esindajat prof. Hoff-
mani.

Kirstu ümber oli auvalves neljas
vahetuses ERN, ERF, EK ja kadunu
relvevahetades esindajad Vabadussõ-
ja sõdur Voldemar Aabel, Akel Mõis, Ti-
nis Kint, Heinrich Mark, Valter Kot-
sar, August Koern, Gunnar Krooni,
Josep Tiltso, Arvo Miller, Rein
Tarmet, Einar Kerep, Ivar Mukter,
Arnold Peets, Johan Ungerson, Ar-
thur Reintam, August Kiida, Ivar
Puljak, Endel Korg, Johannes Mäh-
kelson, Arvo Horm, Enno Penno
Karl Erenurm, Kaljo Kõõrik ja Jaak
Maandi.

Orellihelide saatel kanti enne omas-
te suabumist kirikusse Eesti "Üli-
laste Seltis leinalooris lipp auval-
vega koosseisus: Enn Kohbi, Matti
Kõrsaar ja Tõnis Arust.

Pärast koguduse ühislaulu "Kõju
mind viige, kus see rahuldas..."
pidas abipraost Konrad Veen oma
lahkunud kaastaliitlastele lühida mõt-
teritka matuekõne, mille mõtetus oli
kirjasaaja Laukuse Evangeeliumist
"Sina oled mu kalju ja mu meel-
nuse, ja oma nime pärast juhatad ja
talutad sa mind! Sinu kätte ma usal-
dan oma vaimu, sest sa oled mind
lunastanud, Jehoova, sa tee Jumal!"

Kõneleja kirjutas kadunud küt
lühit "Eesti poliitik ja rügi
meist, kes Jumalast lahutanatut
oma riiki ja rahvast teenis". Alek-
sander Varma oli teolinne, kes
sai tuge ja jõudu oma päritolust,
kes oli oma kutsuunastest kaetud,
olemasoluga sõltuv Jumalast ja kes
püüdis elada oma Jumalaga koos
oma vanemaid ja oma rahvast aus-
tades.

Temas sulas üheks harmooniliselt
tervikuks kutsumus ja ülesanne. Ta
oli Jumala inimene, kes elab kõiku-
mata alusel — oma usu kalju, küt-
gi kõik ta ümber võitis jõhkuks ja
värskeks, lõpetas abipraost Veen.
Peapiiskop Oskar Lauri pidas ma-
tuse rituaali ja loomis õnnistamist
pärast ülempeester Martin Juhkam
ja abipraost Konrad Veeni ühist
palvet.

Koguduse ühislaulule "Võta nüüd
Isandad, vägevad kuningad kiita..."
järgnes hümn, mille järele kohalvi-
bivad Eesti Üliõpilaselt Seltis liikmed
kogunesid viimaseks jumalagüstituse
kiristu ümber, lauldes traditsioonist
"On vendadest üks lahkunud me
keskelt..."

Matustetaliitusele Jakobil kirikusst
sürausid paljud leinajad mälestus-
kõneviimisele Margareta peormu-
desse Ad. Fredrik Kyrtogatanit, kus
oli kaetud kohvilauad. Siin esines
kahe muusikalise soolaga mees-sop-
ran Anne-Mari Aabel-Horm, lauldes
Harri Kiiski klaverisatell Schuberti
"Du bist die Ruh" ja Bändeli "Lar-
go".

KARIN SAARESEN

Aarand Roos Helsingisse

Nooremäpöle kirjanik ja keele-
teadlane Aarand Roos sütis mü-
dunud nädalal Soome, kus ta ühen-
driikide O. Lellepi ümberise si-
pendiumiga, mis talle müis aeg ta-
gasi määrati, mõnda aega töötas
teadusliku e-disiopiajana Helsingi
ülikooli juures soomeuuri keelele
alal. Aarand Roos on ka varem si-
pendiandina viibinud Helsingis.

Frankfurtis Saksamaal töötab
Luththansa juures USA lennukite-
base Boeingi spetsalistina ins. Karl
Tüht, kes pühendab aia kätasata oma
alal elukohas Los Angelesis. Ta
on aeronautika insener, aidates
Luththansat Boeingi lennukite teh-
nilisi küsimusi lahendada.

Lahkus meie armast

Marie Noorkokk

* 20.12. 1893 Tartus
† 16.1. 1971 Mõhndolis

Leinavad

OED
IDA ja ANNA

Matustetaliitus toimus laupäeval,
23. jaan. kl. 10 Helga Korusel
kabelis Kviibergi kalmistul.

Armast

Marie Noorkokk'a

mälestavad

JORI MILLIES
TOIVO ENKOK
perekonnade

Armast sugulasid ja sõpra

Jaan Prees'i

mälestavad leinas

MARIA
JAKOB
LHIDIA kodumaa

Surma läbi lahkunud auilgite

Arnold Reindorf'i

ja

kausaegset liiget
JAAN PREES'i

mälestab

HÄLSINGBORGIS EESTI
OHING

Ksv.

Arnold-Bernhard Reindorf'i

mälestab leinas

END. EESTI POLITSEI-
AMETNIKE KOGU ROOTSIS

Lõugapeetud kaastõetajat

Kristian Pähm'i

mälestab

AB MERCA

Kallist

Gustav Hints'i

mälestavad tema 7. surma as-
tapäeval 20. jaanuaril

ELFRIDE
perek. Kreits ja Eestis

Rõõm ja elu mõndas. Uinu vä-
sind sõda rahukambri sees.

A black and white photograph of a group of nine people, including a man in a Santa Claus costume, posing behind a table with a Christmas cake and decorations. The group consists of eight women and one man dressed as Santa Claus. They are all smiling and looking towards the camera. The table in front of them is covered with a white cloth and features a large, decorated Christmas cake, several small bottles, and other festive items. The background is a simple indoor setting with a window and curtains.

Kohalík, elu

Alnus Lk. 1

VÄHEMUSTE POLIITIK

SARNASIS FESTI

KULTUURAUTONOOMIAGA

Näitena juba Rootsis eksisteerivast taolisest "vähemuseparlamentidist" tuuakse ka Folkpartiet programmis Rootsi Eestlaste Esindust, mis loodi pärast rahvahäälitust eestlaste hulgas 1956 ja on suutnud üle elada keerulima majanduslikest raskustest.

Laupäeval, 23. jaanuaril toimub "Riks City's" koori juubeli tähistamiseks kontsert-aktus. Me soovime juubilarile, Norrköpingi EELKsega koorile ja selle juhile õnne, edu, jõudu ja katkematut taset edaspidiseks.

ALI

● New Yorgis sündis Raoma ja Tiit Mäekasle poeg Paul Vladimir. Paul Mäekask on elektroonika insener-maister.

GÖTEBORG

Koitjärve aastapidu

GÖTEBORG
III-Saare-Lääne pidu
 - Hiidlaste, saarlaste ja lüünemond

rahva kauaoodatud suur ja ühin
aastapidu toimub laupäeval 23. ja

nuaril kl. 19.00 Munkebäckstorget.
 savates peoruumides. Meelalahuutus
 ilik osa on mitmekesine: algal kel
 einnitusega, millele järgnevad uue
 ja vana lantsud, saarerahva sõnalis
 muusikaliselt ettekannd jne. Osavõ
 tumak 15-, pensionäridele 10:
 Viimne registreerimispäev on 20.
 nuumar, registr.: J. Aljas tel. 82 38 58, H.
 lango tel. 55 33 06, H. Põhtman tel.
 45 52

[illegible]

GÖTEBORG
E. Seltsi peakoosolek
 Göteborgi Eesti Seltsi korralin
 aastapeakoosolek peetakse pühapä
 eval, 31. jaanuaril algusega kl. 1
 Eesti Majas seltsi ruumes. Täieli
 päevakord tehakse teatavaks hiljem
 Juhatus

STOCKHOLM

STOCKHOLM
Euroopa koostöö küsimus
Eesti Demokraatlik Unioon hõrral
dab reedel, 29. jaan. kell 18.30 koo
seleku. Euroopa koostöö küsimus

Küsimust käsitleb majanduslikus aspektist Rudolf Jalaku koostanud

Referentideks Aleksander Terras ja William Muld.

Osavõtt kõlgile vaba.

Wall Street

Algae *lk.* *lk.*

Nendest koosvõlbimisest võtavad osa ka Vene ja teiste raudkardina-
taguste maade konsulid. Igasugu
intsidendid ja silm-silm vastu sat-
tumised on püütud seal vältida.

Dari ravastele sobranna maade saatkonnad kutsuvad Eesti, Läti ja Leedu diplomaatilisi esindajaid oma pidulikele koosviibimistele ja neid kutsutakse ka üles kord aastas Buckingham Palace, pärastlõunasele aiapeole, mida ei loeta diplomaatide ko-

Kõik Balti riikide diplomaatilised esindajad on kindlasti veendunud selles, et Balti riigid saavad kord iseseisvaks ja vabaks.

Ajalugu ei jaa seisma, arvan Erik Zilinskiis, Läti saatkonna sekretär ja tema peab raamatuid, dokumentide ja piltide kogusid korras, mis kirjeldavad maa vägivaldset okupeerimist venelaste poolt ja kujutavad venelaste poolt mõrvatud lätlaste

Ameerika Ühendriikide valitsus seisab kaugemal kui Briti valitsus. Tema ei tunnista Balti riikide okupeerimist venelaste poolt, ei leigalselt ega de facto. See jätab Balti riikide diplomaatilistele esindajatele ühendriikide valitsuse

Maailm tunnistas Balti riikide õigusi teatud määral, kuid meie poolt on ainult õigus, mitte jõud, nendib härra Torma ja lisab otsekohe juur-

Balti riikide valitsused oma 6 miljoni elaniku juures valitsesid eeskujulikult oma maid ja viisid need maad õitsvale järele ilma vonelaste abita. Selle märkega lõpetab Felix Kessler oma kirjutuse. "Wall Street Journalist"

Street Journal is _____

Tööline pole rahul Poolas

Sadama- ja dokiitöölised on oma töökohtade tagasi, kuid töötame on talploom igasugust kriitikat. Kasutusele võttes "venitamistaktikat" tabavad töölisel alla kriipsutada oma nõudmisi kõrgemateks palkadeks, väites, et enne jõulupühi - kehtestatud hinnatõus on muutnud nende äraelamise samahästi kui võimatuks. Otsustada, et töölisel on korraldanud sadamajärgse protestimitinguid, kus taunitakse Poola võimude amavoli ja nõuatakse palkade kõrgendamist.

Juudi juhid Venest välja

MOSKVA — Kaks aktiivsemat juudi vähemuse eestvõitlejat N. Ljudus, Vitali Svetshinski ja Boris Tsukerman on saanud võimude käest väljarännulea Israeli, teatavad igapäevaste ringkonnad Moskov...

Neist aktiivseim on kahtlemata Tsukerman, kes pidevalt on alla kriipsutanud juutide juriidilisi õigusi artiklites, mis n.ö. käsikirjavor- nis ringi liikusid. Peale selle kuulus ta omal ajal ka kindral Grogrenko spetsiaalilise ringkonda. Kindral

[illegible]

igale juulile maksab väljarannuvii-
lum kokku 900 rubla, millele lisaa-
nuvad sõidukulud. 400 rubla maksab
välispäev, kuna 500 rubla läheb "es-
iõajamise kuludeks" ametivõimude-
le, kes kustutavad väljarändava juu-
ri Nõukogu kodakondsusest.

● **Alaliselt Kalifornias USA-s elu-**

nev ins. J. Raud viibib juba pikemat aega Lõuna-Aafrikas Johannesburgis tööülesannetes, kus tal